

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING MEDIUM.

Založeno 1871.—Roč. 40.

Omaha, Neb., ve středu 15. února 1911.

Číslo 30.

Zprávy z zahraničí

ČECHY.

V minulých dnech zemřel ve vnohradské nemocnici pan František Jilek, kapelník Národního divadla. Po delší dobu trpěl úpornou chorobou, následkem které podrobil se nespočtu operací; zdánlivě se vždycky pozdravil a konal své povinnosti a obvyklou práci s svědomitostí. I tentokrát zdálo se, že výsledek bude příznivý, bohužel ale přece zemřel. Místo kapelníka u Národního divadla nastoupil v červenci r. 1906 a dirigoval tu svým klidným a hudebně solidním způsobem obsáhlý a rozmanitý repertoár. Před tím byl více let profesorem konservatoře v Záhřebě. Zesnulý těžil se všeobecným sympatiím jako milý kollega i jako umělec. Zpráva o jeho náhlém skonu překvapí zajisté nejen kruhy hudební, ale i širší veřejnost. — Pražské časopisy zaznamenávají následující zprávu z Budapešti: Virtuosa housle Jan Kubelík, jehož kariéra zahájena, jak známo, vystoupením na koncertu v Pešti a jež vážil příbuzenských svazků na Uhry, poněvadž jeho manželka jest Mariana šlechtična Szellová, rozhodl se trvale usaditi v Pešti. Kubelík dá si tam vystavěti palác a to ve villovém čtverci na jižním svahu Budína. Již delší dobu jest uherským státním příslušníkem. — Pražské listy oznamují: Po sedmileté přestávce, která uplynula od známého nálezu lebky, kostí a jiných starobylých pozůstatků v děkanství kostele šalvayském, měla ústa povolání vědci a badatelé první příležitost vyslovit odborný svůj soud o podstatě památného nálezu, soud, založený na zevrubném a nejspolehlivějším prozkoumání jednotlivých součástek. V poslední schůzi Archeologické komise při České Akademii věd a umění různá na slovo vzaté učené proměny své názory a hlavní referáty vyzněly v tom smyslu, že nalezené kosti pocházejí z největší pravděpodobnosti ze 14. nebo 15. století, že bývá o lebku muže jednoho, starého nejvýše 50 let, že totožnost její s lebkou Žižkovou není vyloučena a že výkřenek, ve kterém byla nalezena, skutečně pochází ze 17. století.

RAKOUSKO-UHERSKO.

Pozadavky na vojsko a loďstvo, které dostoupily nebývalé výše \$110,000,000 spolu s neradostnou vyhládkou na další vydání v budoucnu, vyvolávají rozhodnou opozici. — Ve vysokém věku 81 let zemřel slavný gynaekolog prof. G. v. Braun. Profesor v. Braun, jenž získal si slavného jména na poli porodnictví, již už delší dobu na odpočinku. Narodil se 28. května 1829. — Podzimní jezdecké manevry, které se konají budou v Haliči, budí již dnes všeobecnou pozornost. Budou jednak velké rozsahem, jednak budou při nich poprvé užity říditelné balony a aeroplány. — „Neues Wiener Tageblatt“ oznamuje, že papežský nunciatus v Rio de Janeiro, msgr. Alessandro Bavona, jenž byl nedávno jmenován nástupcem dosavadního nuncia ve Vídni, msgr. Granita di Felmonte, tohoto nového úřadu nepřijal. — Čísar nastoupil již dříve ohlášenou cestu do Budapešti dle stanoveného programu. I lékaři vzdali již své vzhledem k upevněnému zdraví čísaře svých obav z cesty té. Doba pobytu v Budapešti posud není přesně určena, ale čísař bude asi mluvit. — V poslanecké sněmovně došlo při projednávání předlohy stran zákona o podomním obchodování k prudkým výtržnostem, nadávám a dokonce také ku rvačce. — Před rakousko-uherskými delegacemi prohlásil ministr zahraničních vztahů hrabě Schrenthal, že Rakou-

sko-Uhersko je v nejlepší shodě s velmocemi, které jsou zastoupeny v trojspolku.

NĚMECKO.

Z Drážďan se oznamuje 26. ledna: Rosenkavalier od Richarda Strausse dosáhl dnes při premiéře v královské dvorní opeře za řízení tajného rady Schucha velikého úspěchu, jenž každým jedním stoupal. Divadlo bylo úplně obsazeno. Richard Strauss, Hugo ál. Hoffmannsthal, Schuch a účinkující byli obecenstvem opětně vyvolováni. — Proslýchá se, že čísař Vilém pojedje do Haliče na veliké manévry rakouského vojska, jež se tam budou konati na podzim. — Zemský sněm provincie Elsaska-Lotrinska se usnesl, že tyto dvě říšské země mají tvořiti dohromady jeden spolkový německý stát. Usnesení stalo se 44 proti 1 hlasu. — Prof. dr. Fritz Haber, docent na technické vysoké škole v Karlsruhe, přišel ředitel chemieko-fyzikálního institutu, jenž bude založen společností čísaře Viléma pro péstění věd, učinil důležitý objev v oboru chemie. Objevil totiž a zdokonalil způsob tovární výroby éparvu (amoniaku) z dusíku. — V americké kolonii v Berlíně panuje velké rozčilení nad záhadným zmizením mladé Američanky Margueritty Mannové, rozené z Omahy v Nebraskae, která meškala zde za účelem studia hudby. — Oznamuje se, že prof. Otto Hahn našel dobrou náhradu za radium. Jest to také radioaktivní látka, získaná jako vedlejší produkt při výrobě plynových pláštěk z thoria. Prof. Hahn jí nazval mesothorium. S bromem dává sůl s těmito vlastnostmi jako radiové soli, však jest o dvě třetiny lacinější. — Z Pomořanska, Západního Pruska, Bavorska, Tyrolska a Horních i Dolních Rakous oznamují se veliké sněhové vánice. — V Stuttgartě zemřela v 76. roce svého věku baronka Mathilda Schillerová, poslední nositelka jména slavného básníka. — Jednání o interpelaci stran domnělého zaplavyování německého peněžního trhu cizími papíry, bylo v říšské sněmovně odloženo na několik dní. — Bývalý německý vyslanec v Bolívii, E. von Haxthausen, byl jmenován vyřadencem v Číně na místě hraběte Rexe, jenž půjde jako velevyšlanec do Japonska.

ITALIE.

Zpráva, že čísař Vilém jako host královských manželů přibude v březnu do italského hlavního města, aby účastnil se oslavy 50. výročí dne prohlášení říma hlavním městem království italského, dala podnět ku další zprávě, že ku slavnosti této nepochybně dostaví se i jino vládaři. V první řadě očekávání jsou francouzský prezident Fallières a norský král Haakon. Král Petr srbský přibude do říma 15. února a soudí se, že anglický král Jiří IV. po své kornovacké také navštíví římu. — J. Pierpont Morgan přijel, ale neoděbral se do říma, kde obyčejně tráví jaro, nýbrž vstoupil hned na parník „Celtic“ a jel do Egypta. Ježto byl zvolen čestným členem římského výstavního výboru, tedy se myslí, že nečehe do říma jeti, aby se nemusil účastniti chystaného jubilea a aby nemusil nic dát. — Henry Lawrence Wolfe, 35 roků starý Američan z New Yorku, jenž studoval na Americké akademii malířství, se pohřešuje.

FRANCIE.

Ministerský kabinet schválil ministrem námořnictví nařízené propuštění poručíka Fredericsa Bargonca z flotního generálního štábu. Bargonca od roku 1895 v různých novinářských článcích zvláště ostře kritisoval francouzskou flotu a označoval ji za špatnou a ve všem posadu. — Zprávy z ostrova Reunion, jež obdrželo ministerstvo osad, oznamují, že na

ostrově po tři dny řádil krutý orkán. Způsobená škoda jest veliká, avšak prozatím nelze jí zjištití, poněvadž spojení s postiženými místy jest přerušeno. — Prof. Gabriel Petit ze zvěrolékařské školy v Alfortu dokazuje, že radium má omlazovací účinky. Vstříkl po dvakráte dva miligramy radia do veliké krémi žily starého koně s překvapujícím výsledkem. Zvíře se stalo čilejším, přibrálo na váze a jeho krev se zlepšila. — Francouzský parlament se usnesl, aby výroba šampaňského vína byla v budoucnosti přísně regulována.

RUSKO.

Hrabě Patrik O'Brien de Lassay, jenž je obviněn, že najal si dr. Paněnkou k tomu, aby tento odpravil se světa hraběte Vasilu Bouturlina, byl ještě svědkem. Dr. Paněnkou se napřed k vraždě připravil a pravil, že byl pod hypnotickým vlivem tohoto hraběte, později však svoje přiznání se k vině odvolal. De Lassay prohlásil na stolici svědků, že není nikterak zapleten do smrti Bouturlinovy a že zaplatil tomuto lékaři \$1,500 co první splátku na provedení zločinné operace, že pak Paněnkou na základě toho vyděral na něm peníze. De Lassay nebyl při přítomnosti, když dr. Paněnkou hraběti Bouturlinovi vstříkl choleroovou názkazu, že však nemocného hraběte navštívil téhož dne. Za svědka byl také přivolán nějaký Logačeff, jenž byl s obžalovaným lékařem v jedné cele a jenž tento se svěřil, že skutečně byl spojen za účelem provedení dotčené vraždy s hrabětem De Lassay. Logačeff dále pravil, že dr. Paněnkou se rozhodl svědčiti na druhé, aby snad mohl se z toho přece dostat. — Obrovská ledová kra, na níž bylo asi 250 rybářů, a jež byla zahájena na šíře moře, byla za bouře u ostrova Siatskaru, kde uvázla, částečně rozbita. Asi sto rybářů se zachránilo, ale četní jiní utonuli. Na místo četní byly poslány ledolomy. — Sněm přijal návrh na pokřmení admirality k vůli strokotání se bitevních lodí „Slavy“ na cestě z Portsmouthu do Alžír. Nedávno byla proto podána interpelace. — Nedávny zemětřesení v Bernji, v ruském Turkestanu, utvořilo se v Alexandrovém pohohí mezi Qulicata a Pišpekem trhlina do země v šíři 24 stop a v délce 32 mil.

ANGLIE.

„Times“ oznamuje prodej Rembrandtova velkého obrazu přížskému obchodníkovi za \$100,000. Obraz představuje výjev z římského života a náleží prý k Rembrandtovým nejlepším výtvarům. Před několika lety jej koupil londýnský bankéř Newgaass, ale původ obrazu byl zjištěn teprve když byl očištěn.

Z lásky k přístěhovalcům.

Z Philadelphie se sděluje: Z nařízení spolkového soudce Melphersona má se deportovat, totiž do starého kraje odvéztí zpět jednatel Srbů a sice z té příčiny, že by „mohl“ býti na obtíž veřejnosti. Všichni měli v úmyslu jeti do Gary, Indiana, hledat práci v tanních železárnách, ale jelikož přes tisíc dělníků je tam bez práce, hrozila jim záhátka. Ubožáci byli nuceni si zjednatí právníka, kterýž by je obhájil, ale řečený soudce žádot v jejich prospěch podanou odmítl, což znamená patrně další soudy, další výlohy, agitaci a nepříjemnosti ubohým přístěhovalcům.

Z OMAHY.

Michael Woltman, 74letý vysloužilý a bývalý dělník v U. P. dílnách, v pondělí ráno navštívil svou švakrovou pí. Vlasti Krajkovou z č. 2518 již. 7. ul. kte-

rou pojednou smrtelně postřelil pak sebe sama dobře mířenou ranou sprovodil se světa. Činu svého se dopustil patrně v návalu šílenství. Zranění paní Krajkové, jež byla vdovou a žila jen s jedním synem, bylo tak vážné, že smrt musila býti na okamžítou. Woltman vedle ženy zanechal 6 dítek ve věku od 8 do 21 roků.

Schůze česko-americké národní rady v Omaze bude oznámena příští týden. Organizační výbor bude pracovati na programu trvalého sestavení Rady.

Bl. Blanche Vančurová, deera našeho milého přítele pana V. Vančury, uklouzla na náledí a při pádu vymlkla si nohu v kotníku. Šlečna jest upoutána k lůžku. — Přijeme jí brzké pozdravení.

Porodní babička Louisa Svobodová donesla do rodiny Josefa a Marie Skalákových z čísla 2408 již. 19. ul., děvčátko; do rodiny Franka a Frant. Hladíkových z čísla 2735 již. 11. ul., hošičku; do rodiny Pavla a Ireny Mihalchových z čísla 2743 již. 12. ul., hošičku; do rodiny Václava a Antonie Cliftonových z čísla 1729 již. 14. ul., hošičku a do rodiny Freda a Růženy Brittenstovových z čísla 4328 Izard ul., hošičku.

Dram. Odbor Podp. Sokola Tyrš, č. 1., sehraje za spolutěnkování dobrých ochotníkůvých sil ve prospěch smíšeného pěveckého sboru „Lyra“ dne 5. března t. r. v sáň bratří Divišů na již. 13. ul., výborný šamberkáv obraz z pražského života „Podskalák“. Přijavujte se.

Známa osadnice zdejší a krajanka paní Jelenová ze 14. ulice je již po delší dobu upoutána na lůžko. Přijeme jí brzkého pozdravení. — Již tuto sobotu večer konati se budou ve dvoraně Sokolovny na již. 13. a Martha ul. velké šesté sčítání klubu mládeže „Máj“. Poněvadž všechny předchozí byly naneštějše zdražily, doufáme, že i letošní plně uspokojí všechny návštěvníky. Vstupné: dospělí 25c, mlasky 30c, a dítky 15c. Začátek o 8. hodině večerní.

V rodině Franka Vondráka odbývaly se v neděli hlubně křtiny prvorozence, kde vedle přátel a známých byl obzvláště vesel mladý kmořčiček, pan Antonín Krajkík.

Nedělní večer, na který jsme se tak těšili, nesklamal nás ani v nejmenším. Naopak. Překvapil nás a převyšil všechno očekávání naše. I co do obsahu přednášky Vrázovy i co do návštěvy. Tato byla v poměrech našich, kterými jsme si na přednášky bez mála již docela odvykli, velice slušná, ač tím snad nechecháme říci, že nemohla by býti ještě slušnější. Viděli jsme však dobrou vůli a snahu a ty právě kvitujeme s největším povděkem. Přece jen neztrácejme naději, že i zde dojde snad jednou k lepšímu a utěšenějším poměrům, jichž ovzduší stane se smetitelnějším pro všechny, kdož v něm žijí. Pokud Vráze samotného přednáška se týkala, můžeme říci jenom tolik, že Vráz přišel, aby nás svým klidným a přesvědčivým a při tom tak neskonale sympatiickým výkladem výborného causeristy uchvátil. A uchvátil nás. Litovali jsme, že ta dlouhá přednáška byla tak krátkou, a byli bychom tak rádi se děli dále a dále, jen abychom se dovedli čísti ještě více z bohatých zkušeností, které nemyprávěly snach a nudný učence, ale milý a širokoucí člověk lahodným svým hlasem, kterým velmi dobře cítili mohli všichni přítomní blízkost a velost jeho srdce. Vráz, vyřídil nejdříve omažským Čechům pozdrav Národní České Rady a dík ústřední Matice školské v Čechách, stručně promluvil ku přítomným o své snaze založiti v česko-amerických osadách národní sbory, které, soustředěné pod jedním ústředním tělesem Česko-Americké Národní Rady, jež byla by

sestrou rady české, společně pracovaly by na sblížení a utužení styků se starou vlastí a na povznesení českého jména v Americe. Poukazoval na způsob práce, jak si tuto představuje, a hlavně na drobnou práci národní, kterou se zde mezi námi pro dobro celku dá vykonati velice mnoho. Poznamenal, že nepřichází s ničím novým, ale že v život uvéstí chce jenom to, co dávno již cítíme v sobě jako silnou a zdravou potřebu. Přijel organizovat omažský místní odbor tohoto sdružení a žádá proto všechny, kdož by s myšlenkou jeho souhlasili a kdož by chtěli a mohli pracovati, by po přednášce setrvali a přikročili ku založení místního odboru Česko-Americké Národní Rady. Po té přešel k vlastní přednášce a sice na thema „z dalekých krajů“.

Při pěkných skioptikem na plátno promítaných obrazech zaváděl nás nejdříve do Afriky, kde nás provedl Marokkem, Alžírskem, Saharou, Sudanem a říší Ašanti. Vyprávěl nám o svých bohatých zkušenostech, objevech a utrpeních, kterými vedl nás dále na Novou Guineu, do země Papuae a jiné ostrovy, kde nám bylo možno obeznámiti se nejen s tamními krajinami, ale i lidem a jeho velmi zajímavými etnografickými podrobnostmi. Od tantud jakoby čarovným proutkem přenesl nás do země kolébky lidské kultury, do země třešňových květů a chrysanthem, do krásného Japonska, u kterého na další dobu zastavil se hlavně rozberem studie národopisné a pokroku, jakého dodělal se tento do nedávna ještě vysmívaný národ svou hrdostí a svým uvědoměným patriotismem za poslední dobu, kterou jasně prohlédl, že síla a kultura bílého plemene je sice velikou, ale že stojí na hliněných nohách. Upozornil na nebezpečí, které nám hrozí od Asiátů, kteří za nedlouhou dobu budou naprostou porážkou plemene bílého a to jen na základě přirozeného vývoje stále rostoucí a rozpínající se nejen silou, ale i civilizací. Stejně vyslovil se i o Číně, když provedl nás nádhernými svatyněmi a paláci z doby porážky čínské za boxerského povstání. Odtamtud pak Behringovou úžinou převedl nás do nejsevernějších krajů Ameriky, kterou prošel s námi ze země věčného ledu na severu až do země věčného ledu na jihu. Seznámil nás s Eskymáky, Indiány a po té Arrizonou zavvedl nás do Mexika, kraje té předkolumbijské kultury a civilizace, do země Aztéků, ve které ukázal nám celou řadu gigantických a nádherných staveb starých, dnes už dávno zaniklých Indiánů, které bělošská kultura a civilizace uvedla nejen do poroby, o vše je připravivši, ale je i úplně vyhladila. Při tom velmi mile dotkla se nás uznání, které Vráz projevil českému knězi-spisovateli Janu St. Brožovi, našemu spolupracovníku, nad jeho vědeckými pracemi v oboru indiánské ethnografie, archeologie a linguistiky. Odtamtud vedl nás Vráz Střední Amerikou do Panamy a touto do Jižní Ameriky přes nebytý Cor. dillieri do krajů pásma mírného, pak teplého, konečně do tropů a pak zase pásmem teplým a mírným do Země Ohňové, ze které jede s námi pořádný řeky Orinoka a Amazonské, kde nám ukazuje nádherné taje pralesů, kde podivuhodnou je květena ptačto a motýlové. Ukáže vám nádherné orchideje, magnolie a glyceiny vedle překrásných motýlů a o hnívdě zbarvených kolibříků. Vše to snad člověka do tropů láká, ale trojím nejsou vám. Daleko křepivším pocitem je stála blízkost kultury a civilizace, kde člověk je stálým svědkem těch velikolepých pokroků z vymožeností lidského ducha v krajíně prostých kopretin a chudobek při rozpuku jara, v krajíně krásných řádů a příjem-

ném létu, které otevírají květy svoje pro všechny, kterým se jich zachce, bez nebezpečí, v krajíně zimy a sněhu, kde doma v teple vyhráté světelné působí kouzlo rodinné lásky a domácího štěstí, které v obnoveném jaru a létu jeví se třeba i ve formě v trávě lezoucího šťastného tatka, který na svých zádech nese největší svůj poklad, svou drahou dečku a svého synáčka, děti svoje, aby v okamžiku tom sám se cítil šťastným velkým dítětem. — Toť asi tresť Vrázovy přednášky, jež byla výsledkem a největším zájmem a pozorností a jež byla odměněna bouřlivou zaslouženou pochvalou. Po přednášce sešli se pozvaní účastníci k založení místního odboru Čes.-Am. Národní Rady, k jehož definitivnímu uskutečnění však pro malý zájem nedošlo. Zvolen byl proto tříčlenný organizační výbor, jenž sestává z pp. V. Bureše, J. Kutáka a O. Charvata, na němž bude, by odbor v Omaze založil co nejdříve. — Cosmorama, sdružení C. C. C., uspořádá v době od 15. do 25. února 10 programových večerů, ze kterých páté, připadající na den 17. února, vyhrazen je Čechům. Prvním číselm programu je houslové solo K. Killiana s průvodem A. Killianové. Dále následuje duo pro dvoje housle a klavír na čtyry ruce, při němž účinkují K. Killian, R. Bárta, Anna Killianová a K. Barošova. Píseň „Holy City“ přednese sl. M. Langova s průvodem houslí sl. R. Langové. Duo „Z českých hor“ zapějí sl. K. Dvořáková a p. V. Rozmajzl. Směs pak zapějí sl. K. Dvořáková, Anna Roučková, V. Rozmajzl a F. Dvořák. Vešker ten konati se bude v klubovních místnostech na 22. a Locust ul. Všichni krajáné jsou zváni. Začátek o 8. hodině a vstupné 25c.

Omažský sbor, č. 65 Royal League, uspořádá pro své členy v pondělí večer v Rome hotelu a sice v Olive síni banket, při kterém hlavními řečníky byli W. E. Hyde z Chicago, jeden z velkořádníků a místní distriktní organisator C. J. Baroch. Účast byla veliká, tak že úspěch byl všeobecný. Banket byl jaksi předehrou veliké členské kampaně, která potrvá asi dva měsíce. Je mnoho bratrských jednot v této zemi, které vztátnou poskytní vzájemné pojištění. Mezi těmi vynikající místo zaujímá Royal League pro svůj finanční stav, který činí nyní \$1. 916,099.51, kterýžto obnos uložen je do městských, státních a municipálních bondů. Vedle toho jsou na ruce hotové peníze ve vdovském a sirotčím fondu, který vykazuje \$76,707.19. Členstva dosud je 30,172. Na pojistkách bylo pozůstalým po zesnulých už vyplaceno přes \$7,000,000, pro neochopnost práce \$277,000 a to za dobu od založení r. 1883 do 1. ledna 1911. Je to první bratrská jednota, která má sanatorium pro své nemocné členy a sice v Sev. Karolině, asi 15 mil od prosulého sídla Vanderbiltova. Ústav ten úsporně pracuje déle jak 5 roků. — Několik vynikajících omažských občanů po důkladném vyšetření všeho naléhá na p. Barocha, by založil sbor český, k čemuž týž v nejbližší době taky se odhodlá.

Bailif distriktního soudu M. Kirkenall stížen byl v neděli odpoledne v hotelu Hub na Douglas ul. vážnou nehodou. Spadl a zlomil si obě nohy v kotníku. Byl proto v policejní ambulanci dopraven do nemocnice sv. Josefa za účelem dalšího léčení.

Za nedělní odpoledne bylo v kulečnickové síni W. F. Hoeha na 24. a Ames ul. zatčeno 46 mužů a hochů pro gambliství. Proti Hochovi mimo to vznesena byla žaloba pro vydržování nešťastného domu. Byl puštěn na záruku ve výši \$125 a každá z „chovanek útava“ na záruku ve výši \$10. Hráči pak byli puštěni na slib, že se dostaví ku přelčení.